

DR. VISONTAI CSONGOR ÜGYVÉDI IRODA
DR. VISONTAI CSONGOR ÜGYVÉD

	PSAG
	0 / 2022
Budapest Környéki Törvényszék útján	Érkezett: 2022 APR 28.
Alkotmánybíróság részére	Példány: 1 Kesztyűsrosta.
Tárgy: alkotmányjogi panasz indítvány	Melléklet: 9 db

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Visontai Csongor ügyvéd, [REDACTED]

[REDACTED] elítélt jelen beadvány mellékleteként csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőjeként eljárva Ügyfelem megbízásából az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-ában biztosított hatáskörében eljárva állapítsa meg a Budapest Környéki Törvényszék 62.Bv.2789/2021/2. szám alatti elsőfokú határozatának, valamint a Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Bpkf.118/2022/2. szám alatti másodfokú határozatának alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat, mivel sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.

A T. Alkotmánybíróság hatáskörét az alkotmányjogi panasz indítvány elbírálására az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésében meghatározott d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a állapítja meg, míg Ügyfelem, mint indítványozó jogosultságát az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapozza meg.

Kérelmem indokaiként az alábbiakat adom elő:

1. Tényállás:

Előadom, hogy [REDACTED] litélt 2017. január 16. napján az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítási kérelmet terjesztett elő az akkori fogvatartási hely szerinti BV Intézet, a Budapesti Fegyház és Börtön részére.

Ügyfelem fogvatartásának ideje alatt több alkalommal helyezték át másik BV Intézetbe, mely miatt a kártalanítási kérelmét több alkalommal áttették az illetékes Törvényszék BV Csoportja részére, legutóbb a Budapest Környéki Törvényszék részére, aki az ügyben végül jogerős határozatot hozott.

A kártalanítási kérelmet Ügyfelem személyesen terjesztette elő, a kérelem alapján indult kártalanítási eljárásban történő képviselőtéremre 2017. szeptember 13. napján adott ügyvédi meghatalmazást, mely az illetékes Törvényszék részére benyújtásra került.

Tekintettel arra, hogy a kártalanítási kérelmet Ügyfelem személyesen nyújtotta be a fogvatartása helye szerinti BV Intézet részére, a kérelem csupán egy példányban készült, a kérelem benyújtását igazoló okirat, valamint a kérelem másolati példánya nem áll rendelkezésre.

A kérelmet megelőzően Ügyfelem panaszt nem terjesztett elő, azonban a Bv. törvény 2021. január 1. napján hatályba lépett módosítása már nem teszi a kártalanítási kérelem elbírálásának feltételévé a megelőző panasz előterjesztését, így a megelőző panasz hiánya a kártalanítási kérelem elbírálásának nem volt akadálya.

Az igen hosszadalmas eljárás során az elsőfokú bíróság 2021. december 1. napján 62.Bv.2789/2021/2. szám alatt hozott végzésével az Ügyfelem vonatkozásában az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt előterjesztett kártalanítási kérelmet elutasította.

Az elsőfokú bíróság végzésében arra hivatkozott, hogy a 2012. június 20. és 2016. december 31. napja közötti időszakra azért nem jár Ügyfelemnek kártalanítás, mert az ezen eljárást szabályozó törvénymódosítás 2017. január 1. napját követően lépett hatályba, ezért csak a 2017. január 1. napját megelőző időszakra vonatkozóan az elítélt akkor vált volna jogosulttá kártalanításra, amennyiben az EJEB részére kérelmet nyújtott volna be.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a 2012. június 20. és 2016. december 31. napja közötti időszak vonatkozásában előterjesztett kérelem nem jogosulttól származik, így annak elutasítása indokolt.

Az elsőfokú határozatot 2021. december 13. napján vettem kézhez.

Az elsőfokú határozattal szemben 2021. december 14. napján fellebbezést terjesztettem elő, melyben kértem az elsőfokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság határozata álláspontom szerint jogszabálysértő.

A másodfokú bíróság 2022. február 15. napján 4.Bpkf.118/2022/2. szám alatti határozatával az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A másodfokú határozat indokolása az alábbiakat tartalmazza:

„... a Bv. tv. 436. § (10) bekezdése azon elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak kártalanítási igény benyújtására való jogosultságát alapozza meg, akiknek a sérelme a Bv. tv. – t 2017. január 01. napjával módosító 2016. évi CX. törvény hatályba lépése előtt egy éven belül szűnt meg (Bv. tv. 436. § (10) bekezdés a) pont), illetőleg akik az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt az EJEB – hez nyújtottak be kérelmet, ha a kérelmet az EJEB a módosítás hatálybalépésének napjáig nyilvántartásba vette, kivéve, ha a fogvatartott az EJEB – hez címzett kérelmét 2015. június 10. napját követően nyújtotta be és a kérelem benyújtásakor a jogsértés megszűnésétől számítottan több, mint hat hónap telt el (Bv. tv. 436. § (10) bekezdés b) pont).

A másodfokú határozat indokolása szerint megalapozottan jutott arra a megállapításra az elsőfokú bíróság, hogy [REDAKTOR] elítéltet a 2012. június 20. napjától 2016. december 31. napjáig terjedő fogvatartási időszak tekintetében az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kártalanítás nem illeti meg, mivel esetében a Bv. tv. 436. § (10) bekezdés b) pontjában írt törvényi feltétel fennállása nem állapítható meg. Ekként az elsőfokú bíróságnak [REDAKTOR] [REDAKTOR] elítélt által előterjesztett kártalanítás iránti kérelemnek 2012. június 20. napjától 2016. december 31. napjáig terjedő fogvatartási időszak vonatkozásában érdemi vizsgálat nélkül, a Bv. tv. 75/L. § c) pontjára – a kérelem nem az arra jogosulttól származik – alapított elutasítása körében hozott rendelkezése helyes és törvényes. Rámutatni kíván a másodfokú bíróság a védői érvelés kapcsán arra, hogy a kártalanítási igényérvényesítés határidejét rögzítő Bv. tv. 436. § (11) bekezdése olyan kivételt előíró rendelkezést nem tartalmaz, mely szerint a folyamatos fogvatartásban lévő elítéltek - 2017. január 01. napját megelőzően, illetve azt követően is megszakítás nélkül büntetés – végrehajtási intézetben tartózkodó - esetében a 2016. december 31. napjáig terjedő fogvatartási időszakra vonatkozó kártalanítás iránti kérelem előterjesztése

vonatkozásában a kártalanítási igénnyel összefüggő hat hónapos jogvesztő határidő nem 2017. január 01. napjától venné kezdetét. Ezzel ellentétes tartalmú megállapítás az Alkotmánybíróság időközben meghozott 3074/2021.(III.4.), valamint 3261/2021.(VI.22.) számú határozataiból sem vezethető le.”

A másodfokú határozatot 2022. február 22. napján vettem kézhez.

A fentiekre tekintettel nyilatkozom, hogy az ügyben valamennyi, rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget igénybe vettem, további érdemi és hatékony jogorvoslat az ügyben nem áll rendelkezésre, a jogerős határozattal szemben felülvizsgálati kérelem előterjesztésére nincs lehetőség.

A jelen tényállási pontban hivatkozott okiratokat – leszámítva az Ügyfelem által előterjesztett kártalanítási kérelmet – mellékelem a T. Alkotmánybíróság részére.

2. Jogi indokolás:

Az alkotmányjogi panasz szempontjából releváns jogszabályi rendelkezések az alábbiak:

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése kimondja, hogy *„Magyarország független, demokratikus jogállam.”*

Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy *„Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani. Tilos az emberkereskedelem.”*

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”*

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”*

A Bv. törvény jelen ügyben érintett és a kártalanítási kérelem elbírálásakor hatályban volt rendelkezései az alábbiakat rögzítik:

„75/B. § (1) Kártalanítás jár az elítéltnak a fogvatartása során a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiánya és az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülmény, különösen az illemhely elkülönítésének a hiánya, a nem megfelelő szellőztetés, világítás, fűtés vagy rovarirtás (a továbbiakban együtt: alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények) által előidézett sérelem miatt.

(2) A kártalanítás minden egyes, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények között eltöltött nap után jár.

(3) A kártalanítás megfizetésére az állam köteles.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott jogcímen további kártérítésnek vagy sérelemdíjnak helye nincs, de az elítélt jogosult az ezt meghaladó igényét polgári bíróság előtt érvényesíteni.

436. § (10) E törvénynek a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény 22. §-ával megállapított 10/A. § szerinti kártalanítási igény benyújtására az az elítélt és egyéb jogcímen fogvatartott is jogosult, a) akinek az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekből eredő sérelme a módosítás hatálybalépése előtt egy éven belül szűnt meg,

b) aki az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt az EJEB-hez nyújtott be kérelmet, ha a kérelmet az EJEB a módosítás hatálybalépésének napjáig nyilvántartásba vette, kivéve, ha a fogvatartott az EJEB-hez címzett kérelmét 2015. június 10. napját követően nyújtotta be és a kérelem benyújtásakor a jogsértés megszűnésétől számítottan több mint hat hónap telt el.

(11) A (10) bekezdés esetén a 10/A. § (4) bekezdésben meghatározott jogvesztő határidő e rendelkezés hatálybalépésének napjával kezdődik. A (10) bekezdés alapján benyújtott kérelmek elbírálása során a 10/A. § (6) bekezdése nem alkalmazható, továbbá a büntetés-végrehajtási bíró eljárására az 50. § (1) bekezdés d) pontjában megállapított határidő harminc nappal meghosszabbodik.

436/A. § (1) E törvénynek a börtönsúfoltság miatti kártalanítási eljárással összefüggő visszaélések megszüntetése érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CL. törvény (a továbbiakban: Mód. tv.) 17. §-ával megállapított III/A. Fejezetét - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - a Mód. tv. 17. §-ának a hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.

(4) A Mód. tv. 17. §-ának a hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásban e törvény 2020. december 31-én hatályban volt

c) 144/B. §-a szerint panasz benyújtását a büntetés-végrehajtási bíró a kártalanítási kérelem elbírálásának feltételeként nem értékeli.”

Álláspontom szerint az elsőfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék, valamint a másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság Ügyfelem Alaptörvényben rögzített és fent hivatkozott alapjogait sértették meg azzal, hogy tisztességtelen módon, alaptörvényellenes okokra hivatkozással utasították el Ügyfelem kártalanítási kérelmét.

A fenti alaptörvényi rendelkezések alapján ugyanis mindenkit megillet a tisztességes eljáráshoz való jog, mint hatékony bírói jogvédelem (azaz a bírósághoz fordulás joga) az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítási eljárásokban is.

Álláspontom szerint az Ügyfelem vonatkozásában folyamatban volt kártalanítási eljárásban keletkezett első- és másodfokú bírósági határozatok sértik az elítélt fent nevezett alapjogait azzal, hogy tévesen, Alaptörvénybe ütköző módon értelmezték a Bv. törvény rendelkezéseit, és törvénysértő módon jutottak arra a következtetésre, hogy az Ügyfelem által benyújtott kérelem nem a jogosulttól származik.

A jelen alkotmányjogi panasszal támadott határozatok ugyanis egységesen rögzítik azt, hogy az Ügyfelem által benyújtott kártalanítási kérelem azért nem tekinthető a jogosulttól származónak, mivel a 2012. június 20. és 2016. december 31. napja közötti időszakra vonatkozóan – a Bv. törvény 436. § (10) és (11) bekezdése szerint – csak az jogosult kártalanításra, aki az EJEB részére kérelmet nyújtott be, és kérelmét az EJEB a Bv. törvény módosításának hatálybalépéséig nyilvántartásba vette.

Az első- és másodfokon eljáró bíróságok ezzel lényegében egy többletfeltételét határozták meg a kártalanítási kérelem benyújtásának, mégpedig azt, hogy az EJEB részére történő kérelem benyújtás előfeltétel abban az esetben, amennyiben a kártalanítási kérelmet előterjesztő fogvatartott fogvatartása nem csupán 2017. január 1. napját követően, hanem azt megelőzően is folyamatosan fennáll.

Márpedig a Bv. törvény vonatkozó rendelkezései egyértelműen és világosan meghatározzák a kártalanításra jogosultak körét, és ezek között nem szerepel az a kitétel, hogy az EJEB-hez benyújtott kérelem a kártalanítási eljárás előfeltétele lenne.

A jogalkotó célja a Bv. törvény 436. § (10) és (11) bekezdései szabályozásával nem az volt, hogy az EJEB részére benyújtott kérelmet, mint a kártalanítási kérelem előfeltételét határozza meg. Ezen rendelkezésekkel ugyanis a jogalkotó a kártalanítási igény lehetőségét kiterjesztette azokra az elítéltekre, illetve az egyéb jogcímen fogvatartottakra is, akiknek az alapvető jogokat sértő

elhelyezési körülményekből eredő korábban bekövetkező sérelme a módosítás hatálybalépése előtt egy éven belül megszűnt vagy akik az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt az EJEB-hez nyújtottak be kérelmet, ha a kérelmet az EJEB a módosítás hatálybalépésének napjáig nyilvántartásba vette, kivéve, ha a fogvatartott az EJEB-hez címzett kérelmét 2015. június 10. napját követően nyújtotta be, és a kérelem benyújtásakor a jogsértés megszűnésétől számítottan több, mint hat hónap telt el. E különleges esetekre a kártalanítás általános szabályaihoz képest bizonyos körben - értelemszerűen - eltérő rendelkezések megállapítására volt szükség, ezért határozott meg a jogalkotó ezen rendelkezések alapján előterjesztett kártalanítási kérelmekre többlétszabályokat (pl.: a kérelmek előterjesztésére nyitva álló jog vesztő határidő).

A 436. § (10) bekezdésében írtak nyelvtani értelmezéséből is ez következik, hiszen a jogalkotó egy „is” szócskával kiterjeszti a kérelem benyújtására jogosultak körét, nem pedig szűkíti azt, ahogyan a jelen alkotmányjogi panaszban kifogásol bírósági határozatok teszik.

Az az érvelés, miszerint a 436. § (10) bekezdésében írtak a jogosultak körét terjesztik ki és nem szűkítik, megjelenik több AB határozatban is, többek között a 3113/2022. (III. 23.) AB határozat indokolásában is.

Amennyiben a fogvatartott 2017. január 1. napját követően bármikor benyújtja a kártalanítás iránti kérelmét, úgy a fogvatartott folyamatos fogvatartása esetén a 2017. január 1. előtti időszakot is érdemi vizsgálat körébe szükséges vonni, hiszen ennek hiányában kiüresedne a kártalanítás jogintézménye, és hátrányba kerülnének azok a fogvatartottak, akik az EJEB részére kérelmet nem nyújtottak be, de nem is szabadultak ki 2016. január 1. és 2016. december 31. napja között.

A 436. § (10) bekezdésének a) és b) pontja speciális többletfeltétel, mely nem vonatkoztatható azon fogvatartottakra, akiknek fogvatartása 2017. január 1. napját megelőzően és azt követően is folyamatos, de kérelmet az EJEB részére nem nyújtottak be, vagy nem szabadultak 2016. január 1. és 2016. december 31. napja között.

A kártalanítás ugyanis mindenkit megillet arra az időtartamra, amikor nem biztosították számukra a jogszabályban előírt minimum életteret. Ez az időtartam nyilvánvalóan visszamenőleges, hiszen a kérelem keltezésének pillanatáig vizsgálja a bíróság a körülményeket. Nem korlátozható azonban folyamatos fogvatartás esetén sem 2017. január 1. napjáig, hiszen az a jogszabályi rendelkezésekkel, és a jogalkotó szándékával is ellentétes lenne.

Amennyiben a jogalkotó szándéka az lett volna, hogy a fogvatartási időszakot ketté kell bontani egy 2017. január 1. napját megelőző és azt követő időszakra, és aki 2017. január 1. napját megelőzően nem nyújtott be az EJEB részére kérelmet vagy nem szabadult 2016. január 1. és 2016. december 31. napja között, annak nem jár kártalanítás, úgy ez nyilvánvalóan konkrétan megfogalmazásra került volna a törvényben. Ennek hiányában azonban a törvényhely elítélt számára hátrányos kiterjesztő értelmezésének nincs helye, és nem is tekinthető úgy, mintha a kérelem nem a jogosulttól származna, sőt éppen ellenkezőleg, ugyanis Ügyfelem, mint fogvatartott, jogosultként terjesztette elő kártalanítási kérelmét.

A kártalanítási eljárásban a Budapest Környéki Törvényszék, mint elsőfokú bíróság azzal, hogy Ügyfelem kérelmét elutasította, megsértette Ügyfelemnek az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében írt jogait.

A Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság azzal, hogy helybenhagyta az elsőfokú bíróság jogszabály- és alaptörvényellenes határozatát, megsértette Ügyfelemnek az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében írt jogait.

Az első- és másodfokú bíróság eljárásának Alaptörvényellenessége abban áll, hogy az első- és másodfokú bíróság olyan többletfeltételt határozott meg a kártalanítási kérelem benyújtásának

feltételeként, amelyet a kártalanítási eljárást szabályozó Bv. törvény nem tartalmaz, nevezetesen azt, hogy a kártalanítási kérelem benyújtásának feltétele a 2017. január 1. napját megelőző fogvatartás esetében az EJEB részére benyújtott kérelem.

Ez nyilvánvalóan ellentétes Ügyfelemnek az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkében írt tisztességes eljáráshoz való jogával, és sérti is azokat.

A Bv. törvény 436. § (11) bekezdésében írt feltétel a jogosultak körét kibővíti azon elítéltekre vagy egyéb jogcímen fogvatartottakra, akik az EJEB részére kérelmet nyújtottak be a fogvatartás során őket ért sérelmek miatt. Ezen rendelkezés nem szűkíti a jogosultak körét, azaz nem értelmezhető úgy ez a rendelkezés, hogy a kártalanítási kérelem benyújtásának feltétele lenne az EJEB részére benyújtott kérelem.

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépése után a tisztességes eljárás követelményét érintő határozataiban kifejtette, hogy a tisztességes eljárás az Alkotmánybíróság döntéseiben kimunkált alkotmányos mérce szerint olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet és kell megítélni.

Ennek alapján megállapítható, hogy nem lehet olyan szükségesség, amely miatt az eljárás tisztességes voltát arányosan korlátozni lehetne.

A tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, mellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog, vagy alkotmányos cél.

Álláspontom szerint az eljáró bíróságok megsértették Ügyfelemnek az Alaptörvény XXIV. cikk és XXVIII. cikkében írt, tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogát azzal, hogy kártalanítási kérelmét olyan okra hivatkozással (a kérelem nem a jogosulttól származik) utasították el, mely a Bv. törvény vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával és értelmezésével (azaz nem szűkítő, az elítéltre nézve hátrányos értelmezésével) nem eredményezhettek volna elutasítást.

A fentiekre tekintettel a kérelemben megjelölt határozatok alaptörvény-ellenessége megállapítható, ezért azok megsemmisítése szükséges.

A fentiekre tekintettel kérem, hogy a T. Alkotmánybíróság a jelen alkotmányjogi panasz iránti indítványomban foglaltaknak szíveskedjék helyt adni.

A T. Alkotmánybíróság előtti eljárásra vonatkozóan mellékelem ügyvédi meghatalmazásom.

Nyilatkozom, hogy Ügyfelem, mint indítványozó egyedi ügyben való érintettsége megállapítható, tekintettel arra, hogy Ügyfelem a jelen panasszal támadott ügyben elítéltként a saját elhelyezési körülményeit illetően kért kártalanítást.

Nyilatkozom, hogy Ügyfelem nevének nyilvánosságra hozatalához nem kíván hozzájárulni.

Nyilatkozom, hogy a jelen kérelem az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, a Budapest Környéki Törvényszék 4.Bpkf.118/2022/2. szám alatti jogerős határozatnak a kézhezvételét követő 60 napon belül került benyújtásra, tekintettel arra, hogy a másodfokú, jogerős végzést 2022. február 22. napján vettem kézhez, részemre az elektronikus úton került kézbesítésre.

Nyilatkozom, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás nincsen folyamatban tekintettel arra, hogy kártalanítási ügyben törvény erejénél fogva kizárt a felülvizsgálat.

Budapest, 2022. április 12.

Tisztelettel:

